

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการของการได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองอย่างสันติวิธี ตามระบอบการปกครองประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) โดยที่ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริงจะทำพิธีส่งมอบอำนาจในวันเลือกตั้ง การควบคุมและการดำเนินการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญต่อผู้ที่ไปทำหน้าที่ส่งมอบอำนาจ (ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) และผู้ทำหน้าที่รับมอบอำนาจ (ผู้สมัครรับเลือกตั้ง) โดยมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นสักขีพยานควบคุมการส่งมอบและรับมอบอำนาจ รวมถึงดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม

เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ครบวาระในวันที่ 5 มกราคม 2548 นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นภายใน 45 วัน นับจากวันที่ครบวาระและจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ได้สร้างปรากฏการณ์ทางการเมืองใหม่ให้กับสังคมไทย คือ มีผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีความตื่นตัวและสนใจในการเมืองมากยิ่งขึ้น นอกจากการออกไปใช้สิทธิเป็นจำนวนมากแล้ว หากมองย้อนกลับไก่อนการเลือกตั้ง จะเห็นว่าประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกๆ ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการเข้ารับฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ การติดตามข่าวสารทางการเมือง และร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ทั้งด้านนโยบายของแต่ละพรรค รวมถึงตัวบุคคลที่สมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้ ประชาชนจำนวนมากได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการแสดงออกถึงสิทธิอันชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ การไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า การไปฟังผลนับคะแนนของเขตเลือกตั้งต่างๆ และการออกมาคัดค้านผลการเลือกตั้ง เป็นต้น

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการกลมเกลียวทาง
การเมืองให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการ
ตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 โดยศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนปรินส์รอยแยลสวิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียน
และบุคลากรของโรงเรียนเป็นสถาบันและเป็นตัวแทนที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปลูกฝัง
ทัศนคติหรือค่านิยมทางการเมืองแก่เด็กนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของชาติภายภาคหน้า และ

การศึกษาถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนและปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ครั้งนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด ทศนคติ และค่านิยมของบุคลากรดังกล่าวเพื่อนำไปปลูกฝังให้นักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญสำหรับพัฒนาบ้านเมืองในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548
- 2) เพื่อศึกษาถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ ระดับ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ นโยบายพรรคการเมือง ผู้นำพรรคการเมือง และผลงานที่ผ่านมาของพรรคการเมือง มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา คือ ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และแบบแผนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งศึกษาเฉพาะกรณีบุคลากรโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อทราบถึงปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและแบบแผนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548
- 2) เพื่อให้ทุกฝ่าย ทั้งประชาชน พรรคการเมือง ภาครัฐและภาคเอกชน นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเมืองไทยต่อไป

3) เพื่อเป็นข้อมูลให้ประชาชนเข้าใจและตระหนักถึงหน้าที่การไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

1.6 นิยามศัพท์ทั่วไป

- 1) พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หมายถึง ลักษณะการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของประชาชนในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร
- 2) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน หมายถึง พฤติกรรมของประชาชนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การไปลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และการไปลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต
- 3) ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในทางการเมือง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ นโยบายพรรคการเมือง ผู้นำพรรคการเมือง และผลงานที่ผ่านมาของพรรคการเมือง